

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobkyně: **M. V.**
bytem D. 797/19, X Š.
zastoupená advokátem JUDr. Lubomírem Müllerem
sídlem Symfonická 1496/9, 158 00 Praha 5

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 8. 2018, č. j. X, ve věci vdovského důchodu

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své rozhodnutí ze dne 13. 6. 2018, č. j. X, kterým zamítla žádost žalobkyně o stanovení nové výše vdovského důchodu přepočtením příplatku k důchodu podle § 25 odst. 4 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o soudní rehabilitaci“), náležejícího ke starobnímu důchodu manžela žalobkyně.
2. Spor mezi účastníky řízení byl v tom, jestli počítat „měsíc“ věznění od 18. 1. 1956 do 17. 2. 1956 a další dny jako část měsíce (od 18. 2. 1956 do 29. 2. 1956), jak uvedla žalovaná, anebo od 18. 1. 1956 do 31. 1. 1956 jako část měsíce a od 1. 2. 1956 do 29. 2. 1956 jako celý měsíc, jak navrhovala žalobkyně, která tak dospěla k výslednému příplatku k důchodu o 1 Kč vyššímu.
3. **Žalobkyně v žalobě** nesouhlasila s názorem žalované, že nemusí dílčí časové úseky stanovovat takovým způsobem, který by byl pro žalobkyni nejvýhodnější. Spor o zaokrouhlování po vydání nového rozhodnutí ze dne 20. 8. 2018 nebyl (jde o nyní napadené rozhodnutí). Zůstal spor pouze

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

o způsobu počítání měsíců. Podle žalobkyně měla žalovaná zvolit metodiku, která je pro žalobkyni výhodnější.

4. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** vysvětlila, že části měsíce počítá v souladu s ustálenou praxí tak, že
 - a) se stanoví celkový počet celých běžných měsíců věznění, přičemž celým běžným měsícem se rozumí doba počínající dnem, v němž služba začala a končící dnem, který předchází dni, který se v následujícím měsíci číselně shoduje s číslem počátku věznění. V případech, kdy počátek připadá na první den v měsíci, považuje se za celý běžný měsíc věznění vždy ten kalendářní měsíc, v němž trvalo věznění po celý kalendářní měsíc,
 - b) u zbývajících dnů se stanoví poměr počtu dnů věznění k počtu kalendářních dnů v příslušném měsíci (např. 11/30, 8/28),
 - c) zlomky stanovené postupem uvedeným v písm. b) se převedou na desetinná čísla, a to tak, že v každém zlomku se číselník vydělí jmenovatelem, výpočet se provádí na 2 desetinná čísla,
 - d) čísla získaná postupem podle písm. a) a c) se sečtou: tím se získá výsledné číslo, které bude vyjadřovat: část před desetinnou čárkou – počet celých měsíců, za něž náleží příplatek v plné měsíční výši, část za desetinnou čárkou – poměrnou část měsíce, za který náleží „deniny“,
 - e) výsledné číslo získané podle písm. d) se vynásobí výší příplatku a výsledná částka se zaokrouhlí směrem nahoru.

Podle zmíněného postupu žalovaná ve sporném období (18. 1. 1956 do 29. 2. 1956) provedla výpočet výše příplatku následovně:

18. 1. 1956 – 17. 2. 1956 = 1,00 měsíc

18. 2. 1956 – 29. 2. 1956 = 12/29 = 0,41 měsíce

3. 1956 – 3. 3. 1956 = 3/31 = 0,1 měsíce

Celkem věznění ve III. pracovní kategorii činí 12,32 měsíce x 15 Kč = 184,8 Kč = 185 Kč po zaokrouhlení. Celková výše příplatku činí 720 Kč (185 + 535) měsíčně.

5. Metodiku výpočtu „denin“ přijala žalovaná již v roce 2007, a to ve vztahu ke stanovení výše příplatku k důchodu podle zákona o soudních rehabilitacích. Podnětem k tomu byl rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2006, č. j. 3 Ads 15/2006-49 (č. 2/2007 Sb. NSS), přičemž iniciátorem změny metodiky spočívající v přiznávání odškodňovacích dávek i za jednotlivé dny byl právě právní zástupce žalobkyně. Ve shora uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud vyslovil právní názor, že příplatek je třeba poskytnout i za jednotlivé dny věznění nečinící celý měsíc (pozn.: a to přesto, že v 90. letech minulého století bylo vrchními soudy, které tehdy ve správním soudnictví vykonávaly působnost odvolacích soudů, opakovaně judikováno, že nestanoví-li zákon, co se rozumí „měsícem“, je třeba za takové období považovat celý „ukončený“ měsíc – srov. např. rozsudky Vrchního soudu Praha sp. zn. 2 Cao 6/93, 4 Cao 12/93).
6. Následně byla obdobná metodika přijata žalovanou ve vztahu ke stanovení výše jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, ve znění pozdějších předpisů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 3 Ads 59/2007-36), posléze i ve vztahu k příplatku k důchodu podle § 24 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů (v tomto případě žalovaná v reakci na první požadavek na poskytnutí příplatku k důchodu i za jednotlivé dny služby ve vojenských táborech

nucených prací svou dosavadní metodiku přehodnotila i v této agendě, neboť principiálně šlo o stejnou situaci).

7. Nejvyšší správní soud vyslovil právní názor, jímž postup žalované spočívající v tom, že při výpočtu dílčí doby věznění (denin) na dvě platná desetinná místa neprováděla zaokrouhlování, označil za nezákonný, avšak nikdy nezpochybnul algoritmus výpočtu doby věznění pro stanovení výše příplatku.
8. Žalovaná zároveň v této souvislosti poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2015, č. j. 7 Ads 182/2015-46, kdy výše popsany a zaužívaný algoritmus výpočtu obstál a Nejvyšší správní soud vyslovil dále citovaný právní názor: „*Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje se stěžovatelkou, že krajský soud nesprávně vyložil § 24 odst. 4 zákona o mimosoudních rehabilitacích. Pokud žalobce vykonával službu ve vojenském táboře nucených prací v období od 1. 10. 1951 do 10. 1. 1954, pak je nejprve nutné z tohoto období vyčlenit počet celých běžných měsíců služby, tj. v daném případě 27 měsíců. Za každý tento měsíc náležel žalobci příplatek k důchodu ve výši 15 Kč. Za zbývajících období od 1. 1. 1954 do 10. 1. 1954, tj. celkem za 10 dnů, byla stěžovatelka povinna poskytnout žalobci alikvotní část z uvedené měsíční částky, což také učinila. Stěžovatelka tedy postupovala v souladu se zákonem a skutečnost, že v určitém období aplikovala jinou metodiku, kterou následně interním předpisem změnila, na zákonnosti postupu v dané věci nic nemění.*“
9. **Žalobkyně v replice uvedla**, že celkový příplatek za dobu nezákonného věznění by tedy měl činit 721 Kč (535 + 186). Z toho by pak měl být nově vypočten vdovský důchod žalobkyně. Metodický rozdíl spočívá v tom, že žalovaná počítá nejprve celé měsíce a pak zbytek. Naproti tomu žalobkyně počítá část prvního měsíce, pak celé měsíce a teprve pak zbývajících dny posledního měsíce. V souladu s judikaturou Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu se má použít taková metodika, která je pro poškozeného výhodnější. Pokud žalovaná poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2015, č. j. 7 Ads 182/2015-46, tam šlo o výklad slova „měsíc“, což je jiná problematika než ta, která je předmětem této žaloby.
10. **Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
11. Soud zjistil ve vztahu k souzené věci **ze správního spisu** z napadeného rozhodnutí mimo odůvodnění postupu žalované, citovaného z vyjádření k žalobě, že žalovaná postupovala v souladu s § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“) tak, že ve všech těchto stejných případech postupovala stejně. Žalovaná po kontrole správnosti a zákonnosti rozhodnutí napadeného námitkami neshledala pochybení ani rozpor s příslušnými ustanoveními právních předpisů.
12. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
13. Spor byl v posuzované věci o to, jestli počítat celý měsíc od počátku sporného období (tj. od 18. 1. 1956 do 17. 2. 1956 a zbytek měsíce jako jeho část) anebo naopak (únor 1956 jako celý měsíc a jako část měsíce období od 18. 1. 1956 do 31. 1. 1956).
14. Zákon o mimosoudních rehabilitacích ani žádný prováděcí právní předpis tuto otázku výslovně neupravuje a nevyjadřuje se k ní ani důvodová zpráva k citovanému zákonu. Proto je dle soudu třeba přistoupit k výkladu podle obecných pravidel počítání času.
15. Podle § 605 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „občanský zákoník“), *lhůta nebo doba určená podle dnů počíná dnem, který následuje po skutečnosti rozhodné pro její počátek.*
16. Podle § 606 odst. 2 občanského zákoníku **je-li lhůta nebo doba určena na jeden nebo více měsíců a část měsíce, počítá se část měsíce naposled.**

17. Pokud žalovaná v období od 18. 1. 1956 do 29. 2. 1956 počítala jeden celý měsíc od 18. 1. 1956 do 17. 2. 1956 a pak provedla výpočet týkající se části měsíce února 1956 od 18. 2. 1956 do 29. 2. 1956, postupovala v souladu s § 606 odst. 2 občanského zákoníku. Ten použila správně, protože zákon o soudních rehabilitacích vlastní, odlišnou úpravu výpočtu nemá.
18. Soud rozhodnutí žalované jako nezákonné pro způsob provedení výpočtu neshledal, protože žalovaná žádné zákonné ustanovení neporušila. Tento názor je dle zdejšího soudu v souladu s právním názorem podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2015, č. j. 7 Ads 182/2015-46, kde byl výpočet proveden shodně, byť tam rozhodné období začínalo prvním dnem v měsíci).
19. K užití obecné úpravy počítání času se opakovaně vyjádřil Nejvyšší správní soud, např. ve svém rozsudku ze dne 14. 3. 2014, č. j. 4 As 151/2013-25, kde také užil opakovaně.
20. Úspěšná žalovaná a neúspěšná žalobkyně nemají právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 29. června 2020

JUDr. Martina Radkova v. r .
samosoudkyně